

'Nederland te laks in strijd tegen buitenlandse omkoping'

De grootste exporterende landen, waaronder Nederland, falen om bedrijven die betrokken zijn bij buitenlandse omkoping te straffen.

Dat stelt Transparency International (TI) in het rapport 'Exporting Corruption 2020: Assessing Enforcement of the OESO Anti-Bribery Convention'. In het rapport worden landen beoordeeld op basis van hun handhaving tegen buitenlandse omkoping in het kader van de Anti-Bribery Convention van de Oeso. Nederland is volgens TI wereldwijd een van de grootste exporteurs met een van de slechtste trackrecords op het gebied van handhaving bij buitenlandse omkoping.

Lousewies van der Laan, directeur van Transparency International Nederland: "Nederland zit nog steeds in de op een na slechtste categorie. Er zijn de afgelopen twee jaar wel veel nieuwe wetten en regels in de steigers gezet, maar van een aantal ingrepen zien we nu al dat ze niet gaan werken."

Volgens de organisatie is de actieve handhaving van buitenlandse omkoping sinds 2018 aanzienlijk afgenomen. Slechts vier van de 47 landen, die goed zijn voor 16,5 procent van de wereldwijde export, handhaafden actief tegen buitenlandse omkoping, vergeleken met zeven landen en 27 procent van de wereldwijde export in 2018.

Zwakke prestaties

Ondanks toegenomen investeringen en nieuwe maatregelen presteert Nederland nog altijd zwak op het gebied van handhaving bij buitenlandse omkoping. Ons land is goed voor 3,1 procent van de wereldwijde export en er zijn tussen 2016 en 2019 zestien onderzoeken en twee zaken gestart op verdenking van buitenlandse omkoping. Slechts drie zaken werden in deze periode met sancties afgesloten.

Nederland kent volgens TI "een vrij zwakke anti-corruptiecultuur, waarbij juist in het buitenland nogal eens weggekeken wordt bij verdachte situaties". In corruptiezaken schikken bedrijven in Nederland bijvoorbeeld voor veel lagere bedragen dan in het buitenland. Over die schikkingen wordt doorgaans ook weinig gecommuniceerd. Slechts enkele onderzoeken worden openbaar gemaakt en aangekondigd door het Openbaar Ministerie. "Het ontbreken van duidelijkheid in de wet over de schikkingsvoorwaarden draagt ook niet bij aan een cultuur waarbij integriteit centraal staat. Verder zijn er geen duidelijke regels om verbeurde bedragen van corruptieopbrengsten terug te geven aan het land of de slachtoffers", aldus TI.

Nederland vervolgt zelden

Bedrijven of individuen komen in Nederland zelden voor de rechter wegens corruptie in het buitenland doordat het Openbaar Ministerie te weinig capaciteit heeft. "De zaken gaan bijna altijd over de landsgrenzen heen en de bewijslast is zeer moeilijk rond te krijgen. Een voorbeeld hiervan is het onderzoek naar vermeende omkoping door Shell in Nigeria dat al jaren loopt."

Verder schiet volgens TI de wet voor implementatie van het UBO-register ruim tekort, wat de inspanningen om omkoping te bestrijden in de weg zou staan. "Het UBO-register is op Europees niveau verplicht gesteld om uiteindelijke belanghebbenden achter vennootschappen en stichtingen inzichtelijk te maken en zo witwascontroles en bestrijding van belastingontduiking te vergemakkelijken. In Nederland is het register vertraagd en in gemankeerde vorm ingevoerd op grond van privacybezwaren. Het register is er dan eindelijk na veel politiek getouwtrek, maar het is lastig toegankelijk gemaakt en zal daardoor waardeloos zijn voor journalisten of organisaties die gedegen onderzoek willen doen", zegt Lousewies van der Laan.

Ten slotte krijgen klokkenluiders onvoldoende bescherming in ons land. "Het Huis voor Klokkenluiders, het nationale meldpunt voor misstanden, heeft sinds haar oprichting ruim vier jaar geleden slechts drie onderzoeken afgerond. Klokkenluiders worden in Nederland bovendien niet goed wettelijk beschermd tegen vergelding van hun werkgever."

- [Rapport 'Exporting Corruption 2020: Assessing Enforcement of the OESO Anti-Bribery Convention'](#)

Deel dit artikel

GERELATEERD

NIEUWS | 06 februari 2023

Wankelend Adani wilde liever klein accountantskantoor

De Indiase Adani Group, waarvan de boekhoudpraktijken sinds kort onder vuur liggen, maakte voor de audit van zijn grootste bedrijfsonderdelen gebruik van een klein... →

NIEUWS | 25 oktober 2022

Anticorruptie-organisaties willen heropening corruptiezaak Shell

Verskillende anticorruptie-organisaties willen dat het Openbaar Ministerie het onderzoek naar vermeende corruptie door olie- en gasconcern Shell in Nigeria heropent.... →

NIEUWS | 12 oktober 2022

Wet zit vaak in de weg bij afpakken van crimineel geld

Justitie zou veel meer geld kunnen afpakken van criminelen, maar loopt vaak tegen juridische en praktische problemen aan. Dat stelt het Openbaar Ministerie (OM),... →

NIEUWS | 10 oktober 2022

NRC: Corruptie bij Belastingdienst lastig te achterhalen

De computersystemen van de Belastingdienst houden niet goed bij welke informatie door medewerkers wordt opgevraagd. Dat maakt het lastig om te achterhalen welke... →

MAGAZINE | 14 september 2022

Onbekend maakt onbemind

NOCLAR is bedoeld als baken voor de accountant die bij een klant of de eigen organisatie ziet dat regelgeving niet wordt nageleefd. Een regeling die man en paard... →
